

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

-548-

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՑԵՔ

Շ. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Ով չի ոժանդակված ամբողջ էյու-
բյամբ ու նվիրվածուբյամբ Կ. ԲԱՆԱԿԻՆ,
չի ոժանդակում ամբողջ ուժով նրա
կարգ ու կանոնիմ յեվ դիսցիպլինային,
նա մատնիչ, նա դավանան է: (Լ.Ն.ԻՆ)

ԶՈՐԱԿՈՉԻԿ

ԻՄԱՑԻՐ ՔՈ

ԱՐՏՈՆՈՒ-

ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԼԵՆԿՈՒՍՔԱՂԿՈՍԻ

ՅԵՎ,

ՔԱՂԽՈՐՀՐԴԻ

-872-

-578-

22 NOV 2017

355.9

1931 թվին ԽՍՀՄ-ի Կենսագործկոմը «Պարտադիր Զինվորական Մտառայության որևէ քի» 98-րդ հոդվածը փոփոխության չենթարկեց: Յերեք կարգի արտոնությունների փոխարեն ստանանվեց մեկ կարգի արտոնություն:

Նշելով, վեր արտոնություն ստանում են այն զորակոչիկները, վորոնք հանդիսանում են ընտանիքի միակ աշխատանակ անդամը ու կերակրողը: Այսինքն, յերբ զորակոչիկի աշխատանքով ապրում աշխատանքի անընդունակ մեկ և ավելի ընտանիքի անդամներ:

Արտոնությունների վերաբերյալ կատարված փոփոխությունները հիմնականում բղխում են մեր շրջանի սոցիալատական շինարարության ասպարեղում ձեռք բերված հսկայական նվաճումների և մոլորակների կազմակերպչական-անտեսական ամրացումից և բանվորական ու աշխատավորական լայն մասսաների գրության բարելավումից:

Կարմիր բանակ յեկող յերխտատարգությունը աչլես չունի նախկին հոգսը, մտածելու ընտանիքի մասին և նկատի առնվեցին այն հանգամանքները վոր զորակոչիկներից շատերն իրենք հրաժարվում են իրենց արտոնություններից և ցանկանում են լինել Կ.բանակի շարքերում:

Կարմիր բանակի հաջող համարումը կախված է նրանից, թե վոր չափով զինվորական հաշվառման բաժինների հետ միասին տեղական կուսակցական, կոմյերիտական բջիջները, հասարակական կազմակերպությունները, գյուղխորհուրդները և իրենք զորակոչիկները մտահոգված կլինեն ու ահափով կերպով կմասնակցեն արտոնությունների ձեվակերպման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի հավաքմանը և հնարավոր պայմաններ կստեղծեն ժամանակին ավարտելու այդ պատասխանատու աշխատանքը:

Չորակոչիկներին և նրանց ընտանիքներին արվող բոլոր արտոնությունները պետք է անպայման զորակոչիկին, բանվորին, կոլտոգնիկին և աշխատավոր գյուղացուն հասնեն:

Բոլորը պետք է գիտենան այդ արտոնությունների մասին, վորպեսզի արտոնությունների ձիշտ ձեվակերպման հետ միասին ավելի շեշտակի ու ժամանակին կարողանանք հակահար-

ված տալ դաշնակի, կուլակի բոլոր պրովակացիաներին, ջախջախելով նրանց բոլոր փորձերը Կարմիր բանակի շարքերը ներս սողոսկելու համար:

ՈՎՔԵՐ ԵՆ ՀԱՍԱՐՎՈՒՄ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՍՆԵՐ

«Պարտադիր Զինվորական Ծառայության որենքի» համաձայն ընտանիքի անդամներ են համարվում նրանք, վորոնք ապրում են մի տընտեսության մեջ: Որքնակ, 4 յեղբայրներ կամ հորյեղբայրներ, աշխատում են տարբեր տեղերում, սակայն ապրում են մի տնտեսության մեջ՝ նրանք համարվում են մի ընտանիք — մի ծուխ:

Պատահում են դեպքեր, յերբ զինակոչիկի ընտանիքի հաշվեառման ժամանակ ցույց չի տրվում նրա կազմի մեջ հորյեղբայրը, նրա կինը, վորդիները և այլն չհայած նրանք ապրում են միատեղ, դա սխալ է, պետք է անպայման այդպիսիները արձանագրվեն նրա (զորակոչիկի) զորակոչային քարտում, վորպես տվյալ ընտանիքի անդամներ:

Յերբ ընտանիքի անդամներից մեկը գնում

և սեզոնային, մշտական աշխատանքի, կամ սովորում ե վորեվե դպրոցում և որեկորով չի ձեկակերպված նրա բաժանքը և կապված ե տվյալ տնտեսության հետ նա նույնպես հաշվի յե առնվում արտոնությունների ձեկակերպման ժամանակ, վորպես ընտանիքի անբաժանելի անդամներից մեկը:

Յերբ գորակոչիկը ամուսնանում և և ապրում ե իր կնոջ ընտանիքում (տնիկեսա) դուրս գալով նախկին ընտանիքի կազմից արտոնության հարցը ձեկակերպելու ժամանակ նկատի յե առնվում կնոջ ընտանիքի կազմը:

ՈՎՔԵՐ ՉԵՆ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԸՆՏՆՆԻՔԻ ԸՆԳՆՄՆԵՐ

Զորակոչիկին արտոնություններ տալու ժամանակ, յեթե նրա ընտանիքից կա մեկը, վորը ծառայում ե բանվորա-գյուղացիական կարմիր բանակի կազրային մասերում կամ սովորում ե ուղղմական դպրոցներում, այդ դեպքում տվյալ անձնավորությունները չեն հաշվվում ընտանիքի անդամներ և արտոնությունների ձեկակերպման ժամանակ նկատի չեն առնվում:

Ընտանիքի անդամներ չեն համարվում նա-
յեկ՝

ա) Ընտանիքի այն անդամները, վորոնք իրենց անաշխատունակ լինելու պատճառով ապրում են Պետապահովագրական միջոցներով յեկ գինակոչիկի խնամքի տակ չեն:

բ) Ընտանիքի այն անդամները, վորոնք դատական մարմինների կողմից դատապարտվում են ու ազատազրկման ժամկետը լրանում ե տրվյալ զինակոչից յերկու տարի հետո:

ՈՎՔԵՐ ՉԵՆ ԿԵՐՈՂ ՈՐՏՈՒՄ ԵՐՏՈՒՄ ԵՐՏՈՒՄ ԵՆՐԻՑ

Արտոնությունների ձեկակերպման ժամանակ առանց նկատի ունենալու ընտանեկան-տրնտեսական դրությունը Պորիրգային իշխանության կողմից տրված արտոնություններից չեն կարող եզուվել:

ա) Չալնազուրկ զորակոչիկները:

բ) Ինչպես և այն զորակոչիկները, վորոնք խուսափել են կամ կփորձեն խուսափել զինվորական ծառայությունից:

ՈՒՍՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ԸՆՏՆՆԻՔԻ ԲԵՓՆԵՐ՝

Արտոնությունների ձեկակերպման ժամանակ նկատի յե առնվում զորակոչիկի կամ նրա

ընտանիքի հայտարարութիւնը և ղիմումը այն մասին, վոր նա բաժանված է յեղբորից, հորցեղբորից կամ ծնողներից և յեթե նա ապացուցված է համապատասխան փաստաթղթերով:

Պատահել են դեպքեր (ինչպես և կեղծ բաժանքներ), յերբ զինակոչիւր զորակոչի յինթարկվելուց յերկու ամիս առաջ բաժանվելով իր ընտանիքից ներկայացնում է փաստաթղթեր այդ մասին: Ժամանակի տեսակետից այդպիսի փաստաթղթերը չեն ընդունվում և որինական չեն համարվում: Որինական է համարվում այն բաժանքը, վորն առնվազն մեկ տարուց առաջ և կատարվել է բաժանքը պաշտոնապես չձեռնարկուպով և լինելու դեպքում անորինական է համարվում և թողնվում է անհետմանը:

Գյուղխորհուրդները և զորակոչիկները պետք է ժամանակին կարողանան ձեռնարկել հարցը, զորակոչի ժամանակ առանձին դժվարութիւններ չստեղծելու համար:

ՈՒՎՔԵՐ ԵՆ ՀԱՄԱՐՎՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆԸՆՆ-
ԴՈՒՆԱԿՆԵՐ

Զորակոչիկին արտոնութիւն տալու համար վճարական նշանակութիւն ունի նրա ընտանիքի անդամների փաստական դրութիւնը (հասակ,

հղիութիւն, հաշմանդամութիւն) նրանց աշխատունակութիւնը պարզելու համար:

«Պարտադիր Զինվորական Ծառայութեան որենքի» արտոնութիւններ տալու ժամանակ աշխատանքի անընդունակ են համարվում ընտանիքի բոլոր այն անդամները, վորոնք՝

ա) Արական սեռի—18 տարեկանից ցածր են և 55 տարեկանից բարձր:

բ) Իգական սեռի—18 տարեկանից ցածր են և 50 տարեկանից բարձր:

գ) Հղի կանայք, վորոնք ունեն համապատասխան վկայական պետական ծառայութեան մեջ յեղած բժշկից:

դ) Այն կանայք, վորոնք ունեն կամ խնամում են մինչև 8 տարեկան հասակը չըրացած յեբիտաներ:

յե) Այն հաշմանդամները, վորոնք կորցրել են աշխատունակութեան 50 տոկոսից ավելին և պատկանում են հաշմանդամների 1-ին և 2-րդ խմբերին:

Հաճախ դեպքեր են պատահում, վոր զորակոչիկները ներկայացնում են վկայականներ վոչ լրիվ տեղեկութիւններով կամ պատճառաբանելով, վոր ծանոթ չի արտոնութեան ձեռնարկման գործին, այդ իսկ պատճառով փաստաթղղ-

իների ներկայացնելու մեջ նկատվում է անտարբեր վերաբերմունցի հետ միասին ձգձգումներ ստեղծելով ահագին դժվարութիւններ:

Արտոնութիւնները վորոշում են անպայման գորակոչիկի կողմից ներկայացված ընտանիքի անդամների կազմի և նրանց տարիքների (Ձագսի և բժշկական հանձնաժողովի վկայականներով) վերաբերյալ փաստաթղթերով:

Արտոնութիւնները վորոշում են շրջործկամներին կից գորակոչային հանձնաժողովները: Շրջանային փառմական կոմիսարիատին կից գորակոչային հանձնաժողովի վերջնական վորոշումից հետո ցուցակներն ուղարկվում են Շրջործկոմներին գորակոչիկներին տեղյակ դարձնելու: Զորակոչիկը յեթե գտնում է, վոր այս կամ այն պատճառով արտոնութիւնը վորոշվել է սխալ և կարիք կա մտցնելու վորոշ փոփոխութիւն ընտանիքի կազմի ու նրանց ծննդյան թվերի մեջ, առանց ժամանակ կորցնելու մինչև գորակոչի որը (սեպտեմբերի 1-ից մինչև 15-ը) ներկայացնում է գիմում համապատասխան փաստաթղթերով, շրջաններում — Շրջործկոմներին, քաղաքում Գաղտնիքի կից գիմպորական սեղանին: Ընտանիքի անդամների տարիքի վկայականները պետք է լինեն Ձագսից կամ բժշկական հանձնա-

ժողովից, առանց վերոնշյալ փաստաթղթերի գյուղխորհրդների կողմից տրված վկայականները, վորոնք չեն բղխում Ձագսի տվյալներից, չեն ընդունվում:

Զորակոչիկը պետք է իմանա, վոր առանց փաստական տվյալների իր ներկայացրած գիմումը կմնա անհետեվանք:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԵՎԱԿԵՐՊՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՎ ՍԻ ԾԵ ԱՌՆՎՈՒԾ ՆԱԹԵՎ ՀԵՏԵՎՃԱՍԻ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

ա) Յեթե գորակոչիկի ընտանիքում կան աշխատանքի ընդունակ յերկու կին, նրանցից մեկը համարվում է աշխատանքի անընդունակ: Այդ կատարվում է այն դեպքում, յերբ գորակոչիկի ընտանիքում բացի իրենից ուրիշ աշխատող տղամարդ չկա:

բ) Պատահում են դեպքեր, յերբ մի ընտանիքից միևնույն հերթական գորակոչի տարում կանչվում են յերկու հոգի, այդպիսի դեպքում նրանցից մեկը չի կանչվում և արտոնութիւն հարցը ձեվակերպվում է ընդհանուր կարգով:

ՅԵՐԲ Ե ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂԸ Կ. ԲԱՆԱԿԻ ՇԱՐՔԵՐԸ ԿԱԼՉՎՈՒՄ

«Պարտադիր Զինվորական Մատայութիւնային սրենքի» համաձայն արտոնութիւններ ունեցող-

ներն ազատվում են բանակի կազմային մասերում իսկական ծառայություն կրելուց և ծառայությունն անցնում են՝

ա) Յերկրային զորամասերի փոփոխական կազմի մեջ 5 տարվա ընթացքում ծառայելով 8 ամիս:

բ) Կամ արտագորային կարգով չկտրելով իրեն արտադրությունից ու աշխատանքից:

գ) Արտոնություն ունեցողները կարող են նշանակվել կազմային զորամասերի կազմի մեջ միայն այն դեպքում, յերբ պահանջի վերակարգը չի լրացված արտոնություն չունեցողներով:

ԶՈՐԱԿՄՁԻԿԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ ԿՍՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Ձորակոչային հանձնաժողովի բոլոր սխալ գործողությունների մասին զորակոչիկը կարող է գանգատվել հանրապետական զորակոչային հանձնաժողովին:

Գանգատները շուտափույթ կերպով քննելու համար հարկավոր է դիմումները տալ այն գինակոչային հանձնաժողովի միջոցով, վորի գործողությունների գեմ արվում է գանգատ:

Արտոնությունների մասին գինակոչիկինքին հայտնելուց հետո, յեթե նրա ընտանիքում մինչև բանակի շարքերը գնալը կատարվում է

փոփոխություն (մահ, ծնունդ, ամուսնություն, բաժանություն, հաշմանդամություն և այլն) զորակոչիկին և գյուղխորհուրդը պարտավոր են այդ մասին անմիջապես հայտնել Շրջգործկոմներին կամ Ռազմական Կոմիսարիատին նոր փոփոխություններ մտցնելու համար:

Բացի ընտանեկան և տնտեսական պայմաններից բղխող արտոնություններից զորակոչիկի ընտանիքը ստանում է նաև մի շարք այլ արտոնություններ, վորը նախատեսված է ԽՍՀՄ-ի Կենտգործկոմի և Ժողկոմխորհի 1930 թ. ապրիլի 33-ի № 252 և 253 վորոշումների մեջ, վորոնք վերաբերվում են գյուղատնտեսական միասնական հարկին, աշխատանքի և սոցիալական ապահովագրությանը, փոստային, դրամական նըպաստներին, բնակարանային, կրթության, առողջապահության և այլ ասպարեզներին վերաբերող խնդիրներին:

Յուրաքանչյուր զորակոչիկ պետք է տեղյակ լինի այդ արտոնություններին և հետևի, վորպեսզի անշեղորեն այն կիրառվի կյանքում: Այստեղ կանգ կառնենք այն խնդիրների ու արտոնությունների հարցերի վրա, վորը անմիջապես վերաբերվում է զորակոչիկներին, զորակոչի ժամանակ այդ արտոնությունները հետեյալն են.

ԻՆՉ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՆ ՍՏԱՆՈՒՄ ԶՈՐԱԿՈՉԻ ՅԵՆԹԱԿԱՆ ԲԱՆՎՈՐ, ԲԱՅՐԱԿ, ԾԱՌԱՅՈՂ ԶԻՆԱԿՈՉԻԿՆԵՐԸ:

1) Բանվորներն ու ծառայողները, վերոնց հերթական գորակոչի ժամանակ գորակոչային հանձնաժողովին ներկայանում են իրենց բնակավայրում վարձողի կողմից ազատվում են աշխատանքից և պահպանվում և այդ ժամանակվա միջոցում նրանց տեղը և միջին աշխատավարձը:

2) Յերբ գորակոչային հանձնաժողովի կողմից գորակոչիկին հիվանդության պատճառով ուղարկում են հիվանդանոց այդ փորձաշրջանում վարձողը պարտավոր և նույնպես պահպանել նրա պաշտոնը և միջին աշխատավարձը:

3) Հերթական գորակոչի յենթակա բանվոր-ծառայողներին հաստիկներին կրճատման պատճառով կրճատել չի թույլատրվում, սկսած սրտատուխ 1-ից մինչև գորակոչային հանձնաժողովին ներկայանալու որը (այս արտոնությունները չեն տարածվում նրանց վրա ովքեր տվյալ ձեռնարկություններում աշխատել են 6 ամսից պակաս):

4) Սեզոնային, շինարարության վրա աշխատող բանվորների, ծառայողների, ինչպես յեվ

բատրակների (նույնը և կամավորների ու Ռազմ դպրոց ընդունվողների նկատմամբ) միջին աշխատավարձը չի պահպանվում, յեթե նրանք աշխատել են 6 բանվորական որից վեջ, ավելի:

5) Զորակոչային հանձնաժողովի կողմից յերբ գորակոչիկը նշանակվում Ե Բ. Գ. Կարմիր բանակի շարքերը մշտական ծառայություն վարձողը պարտավոր և.

ա) Զորակոչիկի հայտարարությունը ազատել նրան աշխատանքից (վերոհետև զինվորական ծառայության ընդունվելու որից մինչև հավաքական ներկայանալը անցնում և վորոշ ժամանակ, յերբ զինակոչիկը կարող և շարունակել աշխատանքը) տալով նրան միջին աշխատավարձի չափով 12 բանվորական որվա միանվագ նպաստ:

բ) Նպաստ ստանալու ժամանակ գորակոչիկը ստանում և վարձողից նաև այն որերի աշխատավարձի միջին չափը յերբ նա ներկայացել և զինակոչային հանձնաժողովին կամ նրա կողմից գտնվել և հիվանդանոցում (որինակ, յեթե գորակոչիկը գորակոչային հանձնաժողովին ներկայանալու համար բացակայել և 2 կամ 8 բանվորական որ և յեթե նրան արդեն նշանակել են կարմիր բանակի շարքերը, տրված նպաստի մեջ

հաշվում են նաև այդ յերկու-յերեք որվա աշխատավարձը):

դ) Այն գեպքում, յերբ գորակոչիկը նշանակվում է Բանվորա-Քյուղացիական Կարմիր բանակի շարքերը, յերկրային գորամասերի փոփոխական կազմում կամ արտագորային կարգով ուսուցման, տրվում է տարեկետում կամ այլ պատճառներով ազատվում՞ և զինվորական ծառայությունից նա անմիջապես վերազառնում է իր նախկին աշխատանքին և չի ստանում վոչ մի նպաստ բացի Ձին հանձնաժողովին ներկայանալու որերի միջին աշխատավարձից:

զ) Մինչև գորակոչիկի գորակոչային հանձնաժողովի ներկայանալը նախորոք նրան վորեվե նպաստ չի տրվում:

Սեզոնային շինարարության և ժամանակավոր բանվոր-ծառայողներին ինչպես և բարակների նպաստների ինչդերը դրվում է հետեվյալ կերպ.

ա) Յեթե նրանք աշխատել են 6 բանվորական որից վոչ ավելի, միանվագ նպաստ չի տրվում.

բ) 6 բանվորական որից ավելի մինչև միամիս աշխատողները իրավունք ունեն ստանալու 3 բանվորական որվա միջին աշխատավարձը.

գ) Մեկ ամսից ավել մինչև վեց ամիս աշխատողները ստանում են վեց բանվորական որվա միջին աշխատավարձը.

դ) Իսկ վեց ամսից ավելի աշխատողները ստանում են լրիվ միանվագ նպաստ 12 բանվորական որվա աշխատավարձի չափով.

6) Յեթե Ձորակոչային հանձնաժողովը գորակոչիկի բնակավայրից (50 կիլոմետր յերկաթուղու ճանապարհով և 20 կիլոմետր այլ ճանապարհներով) հեռու յե գտնվում, այն ժամանակ գորակոչիկին ստանում է այն արտոնությունները, ինչպիսի արտոնություն տրվում է տեղում գորակոչի յենթարկվողին:

Իսկ յեթե Ձորակոչային հանձնաժողովը գտնվում է ավելի (50 կիլոմետր յերկաթուղու ճանապարհով և 20 կիլ. այլ ճանապարհով) հեռավորության վրա, այն ժամանակ կիրառվում է հետևյալ կարգը.

ա) Ձորակոչային հանձնաժողովին ներկայանալուց առաջ վարձողը ազատում է նրան վրձարելով 12 բանվորական որվա միջին աշխատավարձի չափով նպաստ:

բ) Յեթե Ձորակոչային հանձնաժողովը գորակոչիկին չի նշանակում կարմիր բանակի շարքերը ծառայության, նա իրավունք ունի Ձինա-

կողային հանձնաժողովից համապատասխան փաստաթուղթ ստանալու որվանից սկսած 3 որվա ընթացքում վերադառնալ իր նախկին պաշտոնին հնաշխույժ ճանապարհը:

դ) Վարձով պարտավոր և զորակոչիկի փոխարեն, նրա վերադարձից հետո, ընդունված նոր աշխատակցին ազատել աշխատանքից, զգուշացնելով նրան այդ մասին մի որ ատաջ կամ վճարել մի որվա միջին աշխատավարձը:

զ) Զորակոչիկը կարմիր բանակում 2 ամիս մնալուց հետո ծանուցութունից ազատելու դեպքում իրավունք ունի աշխատանքի անցնել իր նախկին աշխատավայրում:

ԶՈՐԱԿՈՇԻԿՆ ԻՆՉ ՉԱՓՈՎ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ՓՈՈՑ ԶԱՏՈՒՑՈՒՄ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱ

Գոյութուն ունեցող սրենքների համաձայն աշխատողը, յեթե հեռանում և աշխատանքից և նա ավյալ ձեռնարկության մեջ 11 ամիս լրիվ չի աշխատել արձակուրդի փոխհատուցում չի ստանում: Սակայն զորակոչիկներին նկատմամբ այդ սրենքը կիրառվում և հետևյալ կերպ.

ա) Յեթե զորակոչիկը աշխատել և 5 և կես ամիս ավյալ բանվորական տարում նույն ձեռնարկության մեջ, իրավունք ունի ստանալու մի

տարվա համար սահմանված լրիվ արձակուրդի փոխհատուցումը:

ԻՆՉ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆ Ե ՏՐՎՈՒՄ ԶՈՐԱԿՈՇԻԿԻՆ ՍՈՑ. ԱՊՍՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ

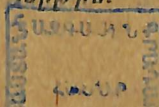
Զորակոչիկին կարմիր բանակի շարքերը նշանակելուց մի ամիս հետո, յեթե նրա կինը յերեխա յե ծնում իրավունք ունի Սոցապ գանձարկղից ստանալու միանվագ նպաստ ոժիտի համար և յերեխային կերակրելու համար 9 ամիս շարունակ, հաշված յերեխան ծնվելու օրից: Մեկ ամսվա ժամկետը հաշվվում և բոլոր դեպքերում այն օրից, յերբ զորակոչիկին վերջին անգամ վճարված և աշխատավարձը և միանվագ նպաստը:

Այս արտոնութունները տարածվում են նաև նրանց վրա, ովքեր կամավոր կերպով մըտնում են կարմիր բանակի շարքերը (վորանց թրվում նաև մազմանիս պարոցներ գնացողները):

բ) Ընտանիքում գոյձան գեղքի ժամանակ ստանում և թաղանթ ծնին:

գ) կարմիր բանակի շարքերը կանչված բանվորի կամ զորակոչիկի ընտանիքում, յեթե չը կան մշտական աշխատողներ, արդյունարերության մեջ նրանք պարտավոր են կադրերի բանի միջոցով ընտանիքում աշխատանքի գնալ առաջին հերթին:

1-319394

ԻՆՉ ՈՐԿՈՒԹՅՈՒՆ Ե ՅՈՒՅՑ ՏՐՎՈՒՄ ԿՈՒՆ
ՆՈՂՆԻԿ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

Անգրկիոյսոց կենտրոնի 1931 թ. № 39 վորշման համաձայն կոլխոզնիկ գորակոչիկը բանակում մշտական ծառայութեան մասերուց հետո ստանում և հետեւյալ արտոնութեանները:

1) Յերբ կոլխոզնիկը դանձում և կարմիր բանակի կադրային գործմասերում անընդհատ ծառայութեան մեջ, կամ կանչվել և Ռազմական ուսուցման յերկրային գործմասերի փոփոխական կազմի մեջ, ծառայութեան ամբողջ ընթացքում ինչպես նաև ամեն տեսակ ռազմական հավաքների ժամանակ կոլխոզները պարտավոր են դինվորականի ընտանիքներին ցույց տալու հետեւյալ սղնութեանը՝

ա) կոլխոզի ուժով մշակել և հավաքել գինւփորական կոլխոզնիկների անձնական հողերը.

բ) Փոխադրել վաճեքաւայտ, վերանորոգել բնակարանը, ձի տալ անձնական կարիքների համար և այլն:

2) Զինվորական-կոլխոզնիկի զավակները, յեթև կոլխոզում կան մանկամտուրներ, մանկական հրապարակներ ու մանկապարտեզներ ընդունվում են առաջին հերթին:

3) կոլխոզնիկ բանակայինի ընտանիքների

անդամներին կոլխոզների վարչութեաններն առաջին հերթին ուղարկում են գանազան գասրութեացքնէլ:

4) Զինվորականների ռազմական հավաքների ժամանակ կոլխոզների վարչութեանները գինվորական-կոլխոզնիկի ընտանիքի անդամներին աշխատանքի վերակարգ են տալիս առաջին հերթին:

5) Զորակոչիկի ընտանիքի աշխատունակ անդամներն աշխատանք են ստանում առաջին հերթին, տալով նրանց ավելի քանակով աշխատանքային որեր այն չափով, վոր ապահովեն գորակոչիկ կոլխոզնիկի ընտանիքը, նրա միջին աշխատավարձի պահպանման միջոցով:

6) Այն դեպքում, յերբ գինվորականի ընտանիքի աշխատունակ անդամները բարեխիղճ աշխատանքի պայմաններում չեն կարողանում հասցնել այնքան աշխուրեր, վոր ապահովեն այդ ընտանիքը, կոլխոզների վարչութեանները պարտավոր են՝

ա) Ապահովել մթերքներով ու կերի միջոցով նույն քանակով, ինչ քանակով, ստանում են կոլխոզում բարեխիղճ աշխատող կոլխոզնիկները և նույն գներով տալով վճարի համար ժամկետներ:

7) Ընտանիքի աշխատունակ անդամները

անկախ սոցիալական ապահովագրութեան մարմինների կողմից ցույց տրված ոգնութեանից պետք է ոգտվեն նպատակով անաշխատունակների ոգնութեան ֆոնդից առաջին հերթին:

8) Յեթն կոլխոզների գորակոչիկի ընտանիքում չկան աշխատունակ անդամներ, անկախ սոցիալական ապահովագրական մարմինների կողմից ստացած ոգնութեանից պետք է ստանան նպաստ այն չափով և կարգով, ինչպես այն կոլխոզները, վորը կորցրել և յուր աշխատունակությունը կոլխոզում:

9) Բանակի շարքերը կանչված կոլխոզիկներին կոլխոզների վարչութեանները պարտավոր են տալ միանվագ նպաստ այն չափով, ինչ չափով վորոշել է ընդհանուր ժողովը, բայց այդ նպաստը չպետք է 25 ա. պակաս լինի: Հիշյալ պումարը զինակոչիկին արվում է այն մոմենտին, յերբ նա ուղեվորվում է զորամաս:

10) Յերբ կոլխոզները ռազմական ուսուցման է կանչվում վորպես փոփոխիկ կամ մի ամսից ավել տեվողութեամբ հավաքներին, կոլխոզի վարչութեանը պարտավոր է տալ նրան միանվագ նպաստ այն չափով ինչ չափով, վոր վորոշել է ընդհանուր ժողովը, բայց այդ նպաստը չը պետք է 10 ա. պակաս լինի:

11) Յերբ կոլխոզները, վորը բարեխղճորեն աշխատել և կոլխոզում կանչվում է յերկրային զորամասերը ռազմական ուսուցման, նրա ընտանիքին կոլխոզն ոգնութեան է ցույց տալիս, ավելացնելով աշխոթերն արտադրանքի կեսից մինչև յերեք քառորդի չափով իր նման հավասար վորակի բարեխիղճ աշխատող կոլխոզների արտադրանքի հաշվով:

12) Կոլխոզի վարչութեանը պարտավոր է բանակ կամ ռազմական հավաքների կանչվող կոլխոզիկին ձրի տալ փոխադրական միջոցներ, մինչև զորակոչային կայանը կամ հավաքակայանը:

Այս վորոշումն ուժի մեջ է մտել արդեն 1931 թ. հոկտեմբերի 1-ից:

ԽՍՀՄ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՏԱՆԱԼՈՒ

ԽՍՀՄ Կենտրոնական և ժողկոմիտորհի 1931 թ. ոգտատոսի 23-ի № 14—622 վորոշումով պետական ապահովութեան իրավունք ունեն աշխատանքի անընդունակ զավակները, յերբայրները, քույրերը, ամուսիններն ու ծնողներն այն զինվորականների, վորոնք ժամկետավոր ծառայությունն անցկացնում են բանվորա-դյուղացիա-

կան կարմիր բանակի կազմային զորամասերում
և՛ յերկրային զորամասերի փոփոխիկ կազմի մեջ,
հետեւյալ զեւզներում.

1) Յերբ բանվորագլուղացիական կարմիր
բանակ և կանչվում ընտանիքի միակ աշխատու-
նակ անդամը և յերբ իր ընտանիքում կան մեկ
կամ ավելի աշխատանքի անընդունակ անդամ-
ներ, վորոնք զորակոչից առաջ զինվորականը
պահում եր իր աշխատանքով:

2) Յերբ բացի կարմիր բանակ կանչվածից,
կա ընտանիքում մի ալ աշխատունակ անդամ,
և զորակոչից առաջ ալ յերկուսի աշխատանքով
պահվում եյին ընտանիքի յերեք և ավելի աշխա-
տանքի անընդունակ անդամներ:

Բանակ կանչվածների ընտանիքները հետ
հավասար իրավունքներ են վայելում կամավոր
կերպով բանակ յեկածների ընտանիքները:

Ընտանիքի աշխատանքի անընդունակ ան-
դամ, վորոնք ապահովության իրավունք ունեն
համարվում են.—

ա) 18 տարեկանից յերիտասարդ անձինք.

բ) 55 տարեկանից բարձր տղամարդիկ և 50
տարեկանից բարձր կանայք.

գ) Առաջին յերեք իմբակի հաշմանդամները:

դ) Կանայք՝ ծննդաբերությունից առաջ
վերջին յերկու ամիսներում.

յե) Կանայք՝ վորոնք խնամում են մինչև 8
տարեկան հասակ ունեցող զավակներ կամ զին-
վորականի յեղբայրներին ու քույրերին:

Յեթե զինվորականի ընտանիքում տեղի յեն
ուսենում փոփոխություններ (հետանում են աշ-
խատունակ անդամները, ավելանում են աշխա-
տանքի անընդունակները), ալ զ փոփոխություն-
ների հիման վրա ընտանիքն ապահովման նոր
իրավունք և ձեռք բերում:

Ապահովության իրավունք ունեցող անձանց
արվում և ամսական գրածական նպաստ, զրա
համար սահմանված նորմաներով:

Զինվորականների ընտանիքները պահելու
ծախսերը կատարվում են ի հաշիվ Միության
մեջ մտնող հանրապետությունների պետական
բյուջեները:

Ռայոնական զործադիր կոմիտեները և Բաղ-
խորհուրդները կարող են վորոշել նպաստների
վճարն ավելացնել սահմանված նորմաներից:

Այլ զեւզում տարբերությունը արվում և
ի հաշիվ անգական բյուջեյի:

Զինվորականների ընտանիքների անդամնե-
րը նպաստ ստանում են այն որից, յերբ զինվո-
րականը ծառայության և կանչված կարմիր բա-
նակի կազմային մասերը և շարունակում են ալ զ

նպաստն ստանալ մինչև գանակից արձակվելուց
յերկու ամիս անց:

Յերկրային զորամասերի փոփոխիկ կազմի
զինվորականների ընտանիքների անդամները նը-
պաստ ստանում են ամբողջ այն ժամանակամիջու-
ցում, յերբ զինվորականն իր ծառայութեան տ-
ռաջին տարում ուսուցման մեջ և գանվում այդ
զորամասերում:

Նպաստները նշանակում են սոցապի մար-
մինները ապահովութեան իրավունք ունեցող ան
ձանց հաշվառման հիման վրա, առանց այդ ան-
ձանց կողմից գիմուներ տալու: Հաշվառումը կա-
տարվում է տեղական զորակոչային հանձնաժո-
ղովիների նյութերի հիման վրա:

Կարմիր բանակի շարքերից դասավիջը զին-
վորականների ընտանիքները զրկվում են ապա-
հովութեանից:

Այն անձինք, վորոնք ապահովութեան իրա-
վունք ունեն Սոցապի կարգով կամ հատուկ որե-
նքների հիմունքներով այս վորոշումով ապահո-
վում չեն ստանում:

**ՉԱՆՎՈՐԱԿԱՆՆԵՐԻ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒ-
ԹՅԱՆ ՆՈՐՄԱՆԵՐԸ.**

Սահմանված մի կարգի արտոնութեան հետ
միասին, վորի մագին ստացինք, Միութենական

կառավորութեան վորոշման համաձայն, Անդրկո-
վկաստան Կենտրոնական Գործադիր Կոմիտեն
1931 թ. ապրիլի 29-ին № 101 վորոշումով սահ-
մանի և դրամական նպաստ ստանալու ներքոնի-
շյալ նորմաները. Այն զինուպարս կարմիր բանա-
կայինի ընտանիքների նկատմամբ, վորոնք ծա-
ռայում են կարմիր-բանակի կազրային զորամա-
սերում կամ կանչված են յերկրային զորամասե-
րի փոփոխիկ կազմի մեջ, նորմաները գյուղի նկա-
տմամբ հետեվյալներն են.

Գյուղում. — ընտանիքի աշխատանքի անը-
նդունակ մի անդամի համար 9 ու., 2-րդ անդամի
համար 7 ու., 3-րդ անդամի համար 6 ուտրլի,
4-րդ և հաջորդ անդամների համար 5-ական ուտ-
րլի:

Քաղաքներում. — աշխատանքի անընդունակ
անդամի համար 16 ու., 2-րդ անդամի համար 13 ու.,
3-րդ անդամի համար 11 ու., 4-րդ և հաջորդ ան-
դամների համար 8-ական ուտրլի:

Այս ավելի պարզելու համար ըբերնք հետե-
վյալ որինակը. յենթադրենք զինակոչիկ ԿԻՐԱ-
ԿՈՍԹԱՆ ՄԱՌԵՎՈՍԸ չի ստացել արտոնու-
թյուն քանի վոր նրա ընտանիքում կա մեկ աշ-
խատող և ուղարկվել է Բ.Գ.Ֆ.Ֆ. շարքերը, բայց
ընտանիքը բաղկացած է բացի իրենից 9 անձից

վորից 8-ն անաշխատանակ են, այդ 8 անաշ-
խատունակները 2-ը հաշվի չեն առնվում, քանի
վոր նրա տանը կա աշխատանքի ընդունակ մի
հոգի և նա կարող է խնամել այդ 2-ին: Մնացած
աշխատանքի 6 անընդունակներին տրվում է
վերահիշյալ նորմաներով նպաստ և օգնություն
այն, թե գորակոչիկ կիրՄԱԿՈՅԱՆԸ վորակող
և ապրում, գյուղում թե քաղաքում: Ասենք, թե
նա ապրում է քաղաքում, այդ դեպքում կիրՄԱ-
ԿՈՅԱՆԻ ընտանիքը կստանա 6 անաշխատու-
նակ անդամների համար 64 ու, իսկ յեթե կիրՄԱ-
ԿՈՅԱՆԻ ընտանիքը ապրում է գյուղում, ստա-
նում է գյուղի համար սահմանված նորմայով
այսինքն 37 ուղբի:

Կարմիր բանակայինի ընտանիքին նպաստ-
ներ տրվում են ամեն ամիս:

Անկանոն և պակաս ստանալու դեպքում նա
պարտավոր է այդ մասին բողոքարկել Շրջանա-
յին Ռազմական Կոմիսարիատին տեղական մար-
միններին: (Շրջագործի, Բանգյուղատեսչութուն,
գյուղագորհուրդ) հարցը պարզելու:

Մնջրաժեշտ և, վորպեսզի յուրաքանչյուր
գորակոչիկ բանվոր, կոլտոզնիկ, աշխատավոր մե-
նատնտես լավ յուրացնեն այդ արտոնություն-
ները: Յուրաքանչյուր գորակոչիկ պիտի պայքա-

րի այդ արտոնությունների լրիվ կիրառման հա-
մար և պիտի պաշտպանի իր բոլոր իրավունք-
ները:

Աշխատեսչությունը, դատախազությունը պը-
րոֆեսիոնալ և հասարակական կազմակերպու-
թյունները, ակումբները, խրճիթները հսկայական
անելիքներ ունեն այս բնագավառում: Գյուղխոր
հուբները և վարչական մարմինները առաջինը
պետք է լինեն հետևելու և անշեղոքին կյանքում
կիրառելու Սորբըզային կառավարության բոլոր
վորոշումները գորակոչիկներին տրվելիք արտոնու-
թյունների և իրավունքները մասին:

Այդ խնդիրների մատայանականցումը սեր-
տարեն պիտի շաղկապվեն կուսակցության ու
Սորբըզային իշխանության վերջին ձեռնարկում-
ների պարզարաման հետ, վորոնք խոշոր նշա-
նակություն ունեն հանրայակր հաջողությամբ
յեղբավակելու գործում, կոլտոզների կազմակերպ-
չական անստեղծական հիմքի ավելի ամրացման
գործում:

«Վոչ մի գորակոչիկ բանվոր, կոլտնտեսական,
չքավոր միջակ գյուղացի առանց իրենց արտո-
նություններն իմնալու» սա պետք է լինի մեր
լոզունգը:

Անինս պայքար պետք է ծավալել հսկա-

հեղափոխական դաշնակցութեան, կուլակի և բու-
լոր տեսակի հակախորհրդային թշնամի տարրերի
դեմ, վորոնք փորձում են վոչ միայն պրովակա-
ցիայի յենթարկեն այս տարվա զորակոչը, այ-
լև հաշխատեն Կարմիր բանակի համայնման ժա-
մանակ ներս սղոսկել Բանվորա-Գյուղացիական
Կարմիր բանակի շարքերը: Վոչ մի դաշնակ, վոչ
մի սրբեկիտ, ձայնագուրկ, սոցիալայես անհա-
րադատ ու քայքայված տարր Կարմիր բանա-
կին»:

Ահա զորակոչի առաջին և հիմնական խնդի-
րը, ահա մեր տեղական կազմակերպութեաններ
մարտական խնդիրը, վորն ամեն կերպ սխտք և
կիրառվի կյանքում:

Մերկացյանք, պրոլետարիատի դիկտատուրա-
յի ամուր հենարան, ԽՍՀՄ-ի արթուն պահակ
Կարմիր բանակին անարժան, սոցիալայես ան-
հարազատ ու թշնամի տարրերին հենց իրենց
զորակոչիկների հասարակական կազմակերպու-
թյունների միջոցով, ակտիվ կերպով ներգրավե-
լով նրանց զորակոչի աշխատանքներին, ահա
խնդիրը: Զորակոչիկը պետք է պատրաստ լինի
տիրապետելու Կարմիր բանակի ռազմական բար-
ձր տեխնիկային:

Նա պետք լավ հիշի, վոր մարզը և տեխնի-

կան հետագա պատերազմներում կվորոշի ամեն
ինչ: Կարմիր բանակը իր դասակարգային բար-
ձրը զիտակցութեամբ, իր խնտերնացիոնալ վոզու
ու զիտակցական պոզպատյա կարգապահութեամբ
հանդիսանում և ամենաառաջին բանակը ամբողջ
աշխարհում:

Ընկ. ՍՏԱԼԻՆԻ լոզունքը « Բոլշեվիկները պե-
տք է տիրապետեն տեխնիկային » հանդիսանում և
յուրաքանչյւր զորակոչիկի համար մարտական
խնդիր:

Զորակոչիկները պետք է տիրապետեն տեխնիկա-
յին, իսկ այդ պահանջում և ամենից առաջ
լինել գրագերտ:

Դրա համար անհրաժեշտ և վոտքի հանել բոլոր
կարող ուժերը ծավալել սոց մրցումն ու հարվա-
ձայնութեանը զովակոչիկների միջից անգրագի-
տութեանը վերացնելու համար:
Վոչ մի անգրագետ և կիսազրագետ Կարմիր բա-
նակին »:

Այսպեսով պետք է այնպես անել, վոր մինչև
զորակոչը հոգ ստեղծել ռազմական տեխնիկային
տիրապետելու, առաջուց այդ տեխնիկային ծան-
ոթ լինելու հետ և մտնելով Կարմիր բանակի
շարքերը արժանանալ Կարմիր բանակայինի պատ-
վավոր կոչման:

Ահա մեր զորակոչիկների տեղական որգանների
յերկրորդ հիմնական խնդիրը:

Տալ կարմիր բանակին քաղաքականացնելու և կայուն,
կուրսուրացնելու առջադեմ, ֆիզիկական առողջ,
սոցիալական միանգամայն հարողատ ու սաղմա-
կանապես պատրաստի զորակոչիկ մարտիկներ,
անա կուսակցութեան պահանջը, անա մեր կազ-
մակերպութեաննորի հիմնական խնդրները:

Կուլակը, դաշնակը ամեն կերպ կաշխատեն
ուսուցործել իրենց պայքարի համար զորակոչին
նախապատրաստելու մեր աշխատանքների այս
կամ այն բնագավառում թույլ տված առանձին
սխալները, թերութեանները և այլն:

Կազմակերպութեանները պետք և լինեն զը-
ղասա, պետք և ամենա մանրագնին կերպով
քննարկել, լուծել զորակոչին վերաբերվող հարցե-
րը, պարզել յուրաքանչյուր զորակոչիկի դեմքը
սոց զբութեանը կազմել նրանց բնութագրերը և
անխնա պայքար ծախսելով դասակարգային
թշնամի տարրերի դեմ, կործանիչ հարված հաս-
ցնել զորակոչի նախապատրաստումը ինքնահոսի
մասնող բոլոր գույնի և տեսակի ուղորու-
նիսաներին:

Յուրաքանչյուր զինակոչիկի և աշխատավոր
պետք և պարզ լինի, վոր զորակոչիկին այդպիսի
լայն արտանութեաններ կարող եր տալ միայն
Սոցիալիստային իշխանութեանը: Յարկիմի, դաշնակ-

նրի արտադրութեան ժամանակ հաշվի չկը
առնվում զորակոչիկի բնական քական պայմանները
և տեսական զբութեանը: Մեծ զժգոհութեամբ
եր այն ժամանակվա զորակոչիկը բանակ—կա-
զարմա գնում: Նրան այնտեղ սպանում եր մրա-
րակի սեփմը: Շատերը կտրում եյին իրենց մատ-
ներից մեկը, կամ վնասում մարմնի վորեկ մասը
ցարական, դաշնակցական կազարմայից, մտրակի
սեփմից խուսափելու համար:

Սոցիալիստային կարգերում նման և վոչ մի դե-
պք չի արձանագրված, վորովհետև կարմիր բան-
ակը—դա բանվորների և գյուղացիների սեփա-
կան բանակն և, վորն ամուր կերպով կապված և
սոցալիզմ կառուցող մասսաների հետ, վորը պա-
շտպանում և սոցալիստական շինարարութեանը:

Բանվոր և գյուղացի յերկատարարութեան
բուռն խանդավառութեամբ կարմիր-բանակի գի-
մելը ամենալավ նպատակն և դասակարգային թր-
շնամուն:

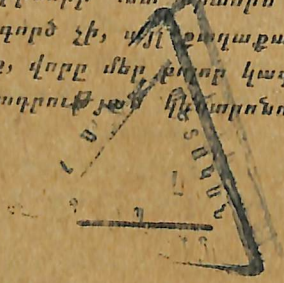
ԽՍՀՄ-ն իր սահմաններին համեմատութեամբ
փոքրաթիվ բանակ և պահում, վորովհետև նա չի
հետապնդում իմպերիալիստական, նվաճողական
նպատակներ:

Սակայն մեր-բանակը այնքան ուժ ունի,
վոր կարող և պահնջված բուպեյին յետ մղել ամեն
տեսակի ինտերվենցիա:

Հակախորհրդային պատերազմի դեպքում, վերն
ամբողջ ուժով պատրաստում ե կապիտալիստական
աշխարհը, մեր յերկրի բանվորները, կոլտնտեսա-
կանները և բոլոր աշխատավորները մեկ մարդու
նման վտաքի կյեղնեն և ուժ կտան քանակին:

Զորակոչիկներին տրվող արտոնությունների
հիմքում զրված ե մեր վարած խաղաղաւիրական
քաղաքականությունը, սոցիալիստական ամբողջ
շինարարության շահերը:

Անաթե ինչու արտոնությունների ձևակերպ-
ման խնդիրը զորակոչի նախապատրաստման մյուս
հիմնական խնդիրների հետ միասին տեխնիկա-
կան հասարակ գործ չի, այլ քաղաքական կարև-
վոր աշխատանք, վորը մեր բոլոր կազմակերպու-
թյունների ուշադրության կենտրոնում պետք
լինի:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0935902

1932p.-556

ԳԻՆՆ Ե 20 ԿՈՊ.

L
3193

Լ Ե Ն Ի Ն Ա Կ Ա Ն
ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԿԻ
ԿՈՄՍՊՈՒԹԻՆԵՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
1932 թ. դեկտեմբեր